

Nr 1290

Av herr **Romanus**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 148, med förslag till ändring i lagen (1920:796) om val till riksdagen, m. m.

(Lika lydande med motion nr 1115 i Första kammaren)

Enligt den ordning som hittills tillämpats vid andrakammarval har poströsterna sammanräknats och redovisats endast valkretsvis. Så förutsättes ske även i fortsättningen. I kommunalval däremot redovisas poströsternas partifördelning för varje kommun, och om kommunen är indelad i valkretsar för varje valkrets inom kommunen för sig. Även denna ordning förutsätts bibehållen.

Det faktum att poströsterna vid riksdagsval endast redovisas valkretsvis verkar allvarligt försvårande för den analys av valresultaten som görs inom statsvetenskapen, i massmedierna och i de politiska partierna. För denna är det önskvärt att för så små enheter som möjligt få resultat som är jämförbara från val till val. Den minsta enhet där detta är möjligt är nu riksdagsvalkretsen, eftersom resultatet för mindre enheter endast redovisas utan poströster och andelen poströster varierar kraftigt från val till val. Andelen poströster tenderar naturligt nog att stiga allteftersom möjligheten till poströstning utsträcker. Man kan inte utan vidare anta att den partimässiga sammansättningen av poströsterna är konstant från val till val eller att den avspeglar sammansättningen av de i vallokal avgivna rösterna.

Därför vore det önskvärt att för de minsta enheterna, valdistrikten, få en redovisning av poströsternas partimässiga fördelning och därmed för det totala röstetalet för varje parti inom distriktet. Mot detta kan anföras att ett sådant förfarande skulle innebära en fara för valhemligheten, eftersom antalet poströster i vissa valdistrikt är mycket lågt. Denna invändning har fog för sig.

Nästa steg är då en redovisning kommunvis, eller om kommunen är uppdelad i valkretsar, för varje valkrets inom kommunen. Här torde samma invändning inte kunna göras, eftersom poströsternas fördelning i kommunalvalet ändå måste göras kommunvis respektive valkretsvis inom kommunen. Vi föreslår därför att poströsterna fr. o. m. 1970 års val redovisas på detta sätt även i riksdagsvalet. En fördel härmed vore att man då också fick underlag för jämförelser mellan utfallen i samtliga kommunalval och riksdagsval, vilket annars inte blir fallet. Självfallet bör då också landstings-

valet redovisas med samma grad av noggrannhet. En sådan ändrad sammanräkning och redovisning av poströsterna torde inte erbjuda några större svårigheter, eftersom de tre valkuverten från riksdags-, landstings- och kommunalval ligger i samma valförsändelse. Vid sammanräkningen borde då poströsterna i de tre valen kunna behandlas helt parallellt. Ett starkt önskemål är givetvis att behandlingen sker i sådana former att sammanräkningen inte försenas.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer jag,

att riksdagen uttalar att sammanräkningen av poströster i riksdagsval och landstingsval bör ske på sådant sätt att en redovisning kan ske kommunvis och i förekommande fall per valkrets inom kommunen.

Stockholm den 25 november 1969

Gabriel Romanus (fp)
